

**Силабус курсу
«СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ (ФОРТЕПІАНО)»**

**Освітній ступінь «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма
«Інструментальне виконавство (за видами)»
Роки навчання: I, II, III, IV
Семестри: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII
Кількість кредитів: 25
Мова викладання: українська**

**Керівник курсу ОК 18
«Спеціальний інструмент (фортепіано)»**

Ярмак Ярослав Анатолійович

Кандидат Культурології,
Доцент кафедри «Інструментальне виконавство
(за видами)»

Контактна інформація: pianist.yaroslav.yarmak@gmail.com

Прореквізити та постреквізити дисципліни

• **Прореквізити дисципліни:**

Середня спеціалізована музична освіта або диплом молодшого спеціаліста
Обов'язкове попереднє вивчення в обсязі 8 класів ДМШ предметів сольфеджіо,
музичної літератури та фортепіано.

• **Постреквізити дисципліни:**

ОК 12 Гармонія,
ОК 14 Ансамбль,
ОК 20 Педагогіка і психологія,
ОК 21 Засади педагогічної діяльності музиканта (методичний аспект),
ОК 22 Методика і практика роботи з ансамблем,
ОК 23 Методико-виконавський аналіз педрепертуару,
ОК 25 Концертмейстерський клас,
ОК 26 Камерний ансамбль,
ОК 27 Практикум читання з аркушу,
ОК 31 Педагогічна практика,
ОК 32 Концертно-виконавська практика,
Атестаційний кваліфікаційний екзамен.

Характеристика дисципліни

- **Призначення навчальної дисципліни:** ОК 18 «Спеціальний інструмент (фортепіано)» належить до циклу дисциплін спеціальної підготовки й призначена сформувати у студентів практичне оволодіння технічними й художніми можливостями інструмента; формування широкого світогляду на матеріалі музичних творів різних історичних епох, жанрів і стилів; розвиток навичок раціональних прийомів читання творів з аркушу.

Завдання дисципліни:

- Формування мотивації до постійного пошуку творчих рішень при виконанні музичних творів.
  - Розвиток артистизму
  - Удосконалення художнього смаку, почуття стилю, культури звуковидобування, артикуляційної майстерності та фразування
  - Розвиток механізмів творчої уваги, музичної пам'яті, активація слухової сфери, поліфонічного мислення
  - Виховання стійкої уваги й самоконтролю в процесі виконання музики
  - Оволодіння сольним та ансамблевим концертним репертуаром, що вбирають в себе твори різних епох, стилів та жанрів.
  - Удосконалення навичок читання з аркушу, транспонування
  - Вивчення сучасних концепцій методики й практики викладання фортепіанного виконавського мистецтва.
-
- **Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Спеціальний інструмент (фортепіано)» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:**

ЗК 2,3,4,5,7,8,9,11,12. СК 1,2,3,4,6,9,11,12,13,18.

ЗК2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3 Здатність до абстрактного мислення , аналізу та синтезу.

ЗК4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7 Здатність бути критичним та самокритичним

ЗК8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12 Здатність працювати автономно.

СК1 Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК2 Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК3 Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4 Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК6 Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК9 Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК11 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК13 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК18 Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

- **Відповідно до освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)» вивчення навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент (фортепіано)» ОК 18 забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):**

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН1
Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН2
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН3
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН12
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН17

- **Мета навчальної дисципліни** – викладання курсу «Спеціальний інструмент (Фортепіано)» має на меті виховання високопрофесійних викладачів мистецької школи з фортепіано та концертмейстера, який досконало володіє інструментом, має творчу волю та різнобічний музичний світогляд, володіє необхідними методичними знаннями і вміє узагальнювати і застосовувати набуті знання та навички у дослідницькій, практичній та виконавській діяльності.

Зміст і структура курсу

Кількість годин						
ТЕМА	Денна форма			Заочна форма		
	всього	індивідуальні	самостійні	всього	індивідуальні	самостійні
І рік навчання						
МОДУЛЬ 1.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 етюд на мілку техніку середнього та складного рівнів.	18	9	9	19	3	16
Тема 2 Робота над технічним матеріалом: дієзні мажорні гами та дієзні мінорні гами; 11 видів від С, D, E.	18	9	9	17	2	15
Тема 3 Робота над поліфонією. Розвиток музичного мислення та навички прослуховування поліфонічної тканини у творах барокової доби.	19	10	9	19	3	16
Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина.	19	10	9	19	3	16
Тема 5 Робота над п'єсою кантиленного характеру (твори українських композиторів).	19	10	9	19	3	16
Разом:	93	48	45	93	14	79
МОДУЛЬ 2.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом 1 етюд на велику техніку. Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів	18	9	9	19	3	16
Тема 2 Робота над технічним матеріалом: бемольні мажорні та мінорні гами у прямому та протилежному русі, в терцію, дециму, сексту; 11 видів від F, G, A, H Продовження вивчення гамового комплексу.	18	9	9	17	2	15
Тема 3 Робота над поліфонією. Продовження роботи над розвитком музичного мислення та навички прослуховування поліфонічної тканини у творах барокової доби.	19	10	9	19	3	16
Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина.	19	10	9	19	3	16
Тема 5 Робота над п'єсою віртуозного характеру.	19	10	9	19	3	16
Разом:	93	48	45	93	14	79

II рік навчання						
МОДУЛЬ 3.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 концертний етюд. Розвиток технічної майстерності.	23	12	11	19	3	16
Тема 2 Робота над поліфонічним твором. Формування навичок поліфонічного мислення.	24	12	12	17	2	15
Тема 3 Робота над твором великої форми. II та III частини класичних сонат.	23	12	11	19	3	16
Тема 4 Робота над п'єсою. 1 п'єса композиторів романтиків.	23	12	11	19	3	16
Разом:	93	48	45	93	14	79
МОДУЛЬ 4.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 концертний етюд. Розвиток технічної майстерності.	23	12	11	23	3	20
Тема 2 Робота над поліфонічним твором.	24	12	12	23	4	19
Тема 3 Робота над твором великої форми Класична соната 1 частина.	23	12	11	24	4	20
Тема 4 Робота над п'єсою (твори авторів XIX–першої половини XX століття.)	23	12	11	23	3	20
Разом:	93	48	45	93	14	79
III рік навчання						
МОДУЛЬ 5.						
Тема 1 Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд.	23	12	11	23	3	20
Тема 2 Робота над поліфонічним твором.	24	12	12	23	4	19
Тема 3 Вивчення сонат старовинної сонатної форми.	24	12	12	24	4	20
Тема 4 Вивчення творів імпресіоністичного стилю.	23	12	11	23	3	20
Разом:	94	48	46	93	14	79
МОДУЛЬ 6.						
Тема 1 Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд.	23	12	11	23	3	20
Тема 2 Робота над поліфонічним твором.	24	12	12	23	4	19
Тема 3 Робота над твором великої форми. Концерт 1 частина.	24	12	12	24	4	20
Тема 4 Робота над середньою формою. П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс.	23	12	11	23	3	20
Разом:	94	48	46	93	14	79

IV рік навчання						
МОДУЛЬ 7.						
Тема 1 Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд.	24	12	12	23	3	20
Тема 2 Робота над поліфонічним твором.	24	12	12	25	4	21
Тема 3 Робота над твором великої форми : соната 1 частина або варіації.	24	12	12	24	4	20
Тема 4 Робота над п'єсою українського композитора.	23	12	11	23	3	20
Разом:	95	48	47	95	14	81
МОДУЛЬ 8.						
Тема 1 поліфонічний твір	18	9	9	21	4	17
Тема 2 Твір великої форми – класична сонату (1 частина) або варіації	18	9	9	19	3	16
Тема 3 П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс	20	10	10	19	3	16
Тема 4 П'єса українського композитора	20	10	10	19	3	16
Тема 5 Концертний етюд	19	10	9	19	3	16
Разом:	95	48	47	97	16	81
		денне		заочне		
Загальний обсяг годин:	750	384	366	750	114	636
Концертна програма підсумкової Державної атестації включає в себе:						
1) Поліфонічний твір						
2) Твір великої форми – класична сонату (1 частина) або варіації						
3) П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс						
4) П'єса українського композитора						
5) Концертний етюд						

Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.	Заочна ф.
	МОДУЛЬ 1.		
1	Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 етюд на мілку техніку середнього та складного рівнів. Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів Черні ор.740, Мошковського ор.72 і тощо. Робота над: аплікатурою, артикуляцією, динамікою, темпом, виконавською волею, координацією рук, свободою виконавського апарату.	9	16

2	<p>Тема 2 Робота над технічним матеріалом: дієзні мажорні гами та дієзні мінорні гами; 11 видів від C, D, E. Опрацювання аплікатури кожного виду обсягом в чотири октави:</p> <ul style="list-style-type: none"> - в мажорі - пряма, протилежна; арпеджіо довге, довге-протилежне, коротке, ламане; в терцію, в терцію протилежну, дециму, дециму-протилежну, сексту, сексту- протилежну. Акорди тризвучні, чотири звучні. Хроматична гама пряма та протилежна. - в мінорі – прямі 3 види з протилежними; арпеджіо довге, довге-протилежне, коротке, ламане; в терцію 3 види з протилежними, дециму 3 види з протилежними, сексту 3 види з протилежними. Акорди тризвучні, чотири звучні. Хроматична гама пряма та протилежна. <p>Опрацювання сили удару різним штрихом: legato, staccato non legato. Набуття навичок користування вагою рук. Робота над динамікою, темпом, витримкою.</p>	9	15
3	<p>Тема 3 Робота над поліфонією. Розвиток музичного мислення та навички прослуховування поліфонічної тканини у творах барокової доби. Диференційоване туше при виконанні голосів поліфонічної фактури, поєднання голосів (в різних комбінаціях – парами); в одній руці; у двох руках. Спів уголос одного з голосів при виконанні інших. Специфіка аплікатури при виконанні поліфонічного твору. Робота над динамічним планом, артикуляцією, штрихами, фразуванням. Розвиток навички концентрації уваги на тематичному матеріалі.</p>	9	16
4	<p>Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина. Поняття Сонатна форма. Стилiстичнi особливостi. Аналіз, будова творів великої форми. Виявлення технічних складнощів. Охоплення форми в цілому у творах Клементі, Гайдна, Моцарта, Бетховена. Розвиток слухового контролю. Робота над технікою, артикуляцією, динамікою. Фразування. Опрацювання мелізматика. Робота над піаністичною</p>	9	16

	витримкою.		
5	<p>Тема 5 Робота над п'єсою кантиленного характеру (твори українських композиторів). Аналіз структури твору. Охоплення форми в цілому. Жанровість, образність. Розвиток емоційності. Робота над звуком, педаллю, динамікою, артикуляцією. Робота над художнім образом. формування досвіду художньої активності студента, постійного пошуку творчих рішень у створенні виконавських концепцій музичних творів минулого і сучасності, робота над подоланням сценічного хвилювання.</p>	9	16
	Всього по I модулю:	45	79
	МОДУЛЬ 2.	Денна ф.	Заочна ф.
6	<p>Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом 1 етюд на велику техніку. Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів Черні ор.553, А.Кобилянський «Октавні етюди». Робота над: аплікатурними принципами, артикуляцією, динамікою, темпом, виконавською волею, координацією рук, свободою виконавського апарату, єдністю технічних та художніх аспектів виконання. Метроритм.</p>	9	16
7	<p>Тема 2 Робота над технічним матеріалом: бемольні мажорні та мінорні гами у прямому та протилежному русі, в терцію, дециму, сексту; 11 видів від F, G, A, H Продовження вивчення гамового комплексу. Опрацювання аплікатури кожного виду обсягом в чотири октави: в мажорі - пряма, протилежна; арпеджіо довге, довге-протилежне, коротке, ламане; в терцію, в терцію протилежну, дециму, дециму-протилежну, сексту, сексту-протилежну. Акорди тризвучні, чотири звучні. Хроматична гама пряма та протилежна. в мінорі – прямі 3 види з протилежними; арпеджіо довге, довге-протилежне, коротке, ламане; в терцію 3 види з протилежними, дециму 3 види з протилежними, сексту 3 види з протилежними. Акорди тризвучні, чотири звучні. Хроматична гама пряма та протилежна. Опрацювання сили удару різним штрихом: legato, staccato non legato. Набуття навичок користування вагою рук. Робота над динамікою, темпом,</p>	9	15

	витримкою.		
8	<p>Тема 3 Продовження роботи над розвитком музичного мислення та навички прослуховування поліфонічної тканини у творах барокової доби. Диференційоване туше при виконанні голосів поліфонічної фактури, поєднання голосів (в різних комбінаціях – парами); в одній руці; у двох руках. Спів уголос одного з голосів при виконанні інших. Специфіка аплікатури при виконання поліфонічного твору. Робота над динамічним планом, артикуляцією, штрихами, фразуванням. Розвиток навички концентрації уваги на тематичному матеріалі. Опрацювання художнього змісту поліфонічного твору. Декодування авторського задуму; Ознайомлення з контекстом та іншими варіантами виконавської інтерпретації музичного твору; Створення власної виконавської концепції твору.</p>	9	16
9	<p>Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина. Набуття навичок лаконічної гри, точності звуковидобування, уваги до штрихів, дотримання окремих звуків. Виховання у студента таких якостей, як ясність гри та точність виконання всіх деталей тексту. Прищеплення культури педалі при виконанні класичної сонати. Використання педалі: в акордових побудовах, при виконанні синкоп, кульмінацій, в заключенні експозиції /репризи. Метроритм. Мелізматика.</p>	9	16
10	<p>Тема 5 Робота над п'єсою віртуозного характеру. прищеплення художнього смаку та формування індивідуального виконавського стилю; аналіз структури твору, охоплення форми в цілому, жанровість, образність, розвиток емоційності, робота над звуком, педаллю, динамікою, артикуляцією, художнім образом, формування досвіду художньої активності студента, постійного пошуку творчих рішень у створенні виконавських концепцій музичних творів минулого і сучасності, робота над подоланням сценічного хвилювання, формування виконавської надійності; формування й вдосконалення вміння технічно виконувати твори віртуозного характеру; формування навичок співставлення й поєднання</p>	9	16

	<p>силових (динамічних) рівнів, акцентів різного характеру й сили, поступових нюансів (посилення, послаблення), різної рельєфності; робота над мелодією, як головного компонента виразності. Розвиток мелодії, її членування на побудови більшого та меншого масштабу, виявлення відносної важливості побудов. «Спів» на фортепіано. Фразування; формування вміння використовувати тембрів. Звуковидобування. Робота над піаністичним апаратом: роль частин руки при звуко-видобуванні. Плече, передпліччя, зап'ясті, кисть, пальці.</p>		
	Всього по 2 модулю:	45	16
	МОДУЛЬ 3	Денна ф.	Заочна ф.
11	<p>Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом.1 концертний етюд. Розвиток технічної майстерності. Формування універсальних штампів й прийомів. Фізичні тренування для досягнення витримки всього апарату та укріплення пальців. Формування почуття ритму, відчуття клавіатури, рівний звук та наспівність. Підготовка до подолання труднощів, що намічені в індивідуальному плані твору. Розширення технічних можливостей студента. Поглиблення технічних навичок.</p>	11	16
12	<p>Тема 2 Робота над поліфонічним твором. Формування навичок поліфонічного мислення. Комплексний вплив на наочно-дієвий, наочно-образний й словесно-логічний компоненти поліфонічного мислення. Формування слухових уявлень, звукових «образів» голосів, що контрапунктують. Формування навички здібності розподілу і переключення уваги та мислення уявними тембрами. Прищеплення навички поетапного засвоєння поліфонічних прийомів.</p>	12	15
13	<p>Тема 3 Робота над твором великої форми. II та III частини класичних сонат. Формування вміння досягати єдності, цілності виконання при дотриманні тематичної та динамічної контрастності. Формування вміння переключення на новий музичний образ. Формування у студентів блискавичних та барвистих музично-слуховою уявлень.</p>	11	16

	Формування перебудувати свій апарат для звуковидобування певного характеру звучання. Типові закономірності музичної мови композиційної структури та драматургії сонат.		
14	Тема 4 Робота над п'єсою. 1 п'єса композиторів романтиків. Формування навичок співставлення й поєднання силових (динамічних) рівнів, акцентів різного характеру й сили, поступових нюансів (посилення, послаблення), різної рельєфності; робота над аплікатурою твору, як необхідною умовою для вдосконалення виконавства; робота над проблемами слухо-рухової координації; вдосконалення артикуляційних навичок студента; робота над фактурою, як комплексом засобів музичної виразності; робота над рівністю туше; темпоритмічні жанрові особливості; педалізація; робота над розвитком музичного мислення з метою наскрізного розвитку твору.	11	16
	Всього по 3 модулю:	45	79
	МОДУЛЬ 4	Денна ф.	Заочна ф.
15	Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом.1 концертний етюд. Розвиток технічної майстерності. Формування універсальних штампів й прийомів. Фізичні тренування для досягнення витримки всього апарату та укріплення пальців. Формування почуття ритму, відчуття клавіатури, рівний звук та наспівність. Підготовка до подолання труднощів, що намічені в індивідуальному плані твору. Розширення технічних можливостей студента. Поглиблення технічних навичок.	11	20
16	Тема 2 Робота над поліфонічним твором. Формування навички застосування системи уявлень і понять, що відображають специфічні закономірності поліфонічного викладення й розвитку. Комплексне використання літературно-художніх, асоціативно-образних прийомів, що активізують поліфонічне мислення. Індуктивний принцип засвоєння поліфонічної фактури. Засвоєння загальноновизнаних у фортепіанній педагогіці засобів роботи над багатоголосним твором. Переломлення елементів наочно-образного мислення	12	19

	в поліфонічному мисленні у вигляді асоціативних образів, метафор, просторових уявлень.		
17	Тема 3 Робота над твором великої форми Класична соната 1 частина . Виховання вміння глибокого занурення у суть музичного образу та вироблення відповідних виконавських дій. Загострення уваги студентів на структурі твору. Знаходження зв'язку зі змістом. Виразний сенс протиставлення у розробці музичних образів. Розвиток музичної думки в сонатній формі. Аналіз ладо-тонального забарвлення тем побічної та заключної партій.	11	20
18	Тема 4 Робота над п'єсою (твори авторів XIX–першої половини XX століття.) Розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей фактури при виконанні творів середньої форми. Стилістичні та жанрові особливості творів композиторів XIX – першої половини XX століття; поняття термінів «глибокий звук», «легкий звук», «густий звук», «прозорий звук», «жорсткий звук». Робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму.	11	20
	Всього по 4 модулю:	45	79
	МОДУЛЬ 5	Денна ф.	Заочна ф.
19	Тема 1 Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд . Основні закономірності та прийоми роботи при розучуванні концертного етюду: - ознайомлювальний етап. - формування навичок детального опрацювання матеріалу (робота над засвоєнням музичного матеріалу). заключний етап роботи над концертним етюдом – формування цілісного музично-виконавського образу та його реальне втілення у виконанні.	11	20
20	Тема 2 Робота над поліфонічним твором. Переломлення елементів наочно-образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді асоціативних образів, метафор, просторових уявлень. Переломлення елементів наочно-образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді графічно наочної багат шаровості музичного тексту.	12	19

	<p>Переломлення елементів наочно-образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді слухових звукообразах, уявних багатоголосних співзвучь.</p> <p>Формування навички вміння виконавця надати кожному голосу поліфонії індивідуальну темброво-динамічне забарвлення.</p>		
21	<p>Тема 3</p> <p>Вивчення сонат старовинної сонатної форми. Композиційна структура творів; набуття навичок лаконічної гри; точності звуковидобування; уваги до штрихів, дотримання окремих звуків; виховання у студента таких якостей, як ясність гри та точність виконання всіх деталей тексту; метроритм; мелізматики; прищеплення культури педалі при виконанні сонати старовинної сонатної форми;</p>	12	20
22	<p>Тема 4</p> <p>Вивчення творів імпресіоністичного стилю.</p> <p>Культура звуковидобування у творах композиторів імпресіоністів.</p> <p>Робота над тембровим забарвленням;</p> <p>Особливості туше при виконанні творів імпресіоністичного стилю.</p> <p>Робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму.</p> <p>Виховання навичок цілісного виконання головних завдань твору згідно стилю.</p>	11	20
	Всього по 5 модулю:	46	79
	МОДУЛЬ 6	Денна ф.	Заочна ф.
23	<p>Тема 1</p> <p>Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд.</p> <p>Формування базових основ «технології» роботи над художнім образом твору при його розучуванні в класі та самостійно.</p> <p>Техніка у концертному етюді, як поняття сукупності піаністичних виконавських засобів, що забезпечують адекватне втілення музики в її акустичних та змістовних характеристиках – темп, ритм, тембри, динаміка, штрихи, тощо.</p> <p>Області техніки піаніста: область метро-ритмічна (тимчасова техніка- швидкість, рівність, ритмічність, тощо)</p> <p>Область звуко-висотна, просторова (чиста гра, потрапляння на потрібні ноти, тощо).</p> <p>Область барвіста (володіння тембрами, динамікою, педаллю, тощо).</p>	11	20

24	<p>Тема 2 Робота над поліфонічним твором. Артикуляційна диференціація голосів. Формування навички вміння відслідковувати розвиток кожної лінії багатоголосної фактури в загальному звучанні поліфонічного твору. Закономірності поліфонічного викладення й розвитку в музично-риторичних фігурах-символах, що послідовно були вивчені в роботах А.Швейцера, Б. Яворського, Н. Цивінської.</p>	12	19
25	<p>Тема 3 Робота над твором великої форми. Концерт 1 частина. Загострення уваги студентів на структурі твору; втілення прийомів формоутворення; робота над засобами музичної виразності; робота над звуковидобуванням, як комплексом засобів музичної виразності; подолання технічних проблем при виконанні концерту; виразний сенс протиставлення у розробці музичних образів; формування стійкості при виконанні; виховання почуття ритму, вміння взяти вірний темп; орієнтування на складні епізоди твору. Наповнення змістом пауз. Культура педалі; формування тематичної єдності та цільності форми.</p>	12	20
26	<p>Тема 4 Робота над середньою формою. П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс. Удосконалення набутих виконавських навичок за попередні семестри; єдність форми; усвідомлення художньої природи й особливостей музичного матеріалу, його цілісне сприйняття на основі оперування музично-слухових уявлень; розуміння технічних завдань; пошук прийомів і засобів вирішення виконавських завдань; максимальна зосередженість на звучанні і свободі апарату; концентрація результатів роботи над усіма складовими виконавської інтерпретації.</p>	11	20
	Всього по 6 модулю:	46	79
	МОДУЛЬ 7	Денна ф.	Заочна ф.
27	<p>Тема 1 Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд. Питання аплікатури та застосування методу варіантів у технічній роботі. Принцип повільної гри при розучуванні концертного етюду, що зумовлена слуховою уявою (внутрішній спів), передує руху і є умовою для</p>	12	20

	<p>формування звуко-висотної точності виконання й слухового запам'ятовування музики.</p> <p>Принцип роботи «по шматках» - усі види розділу фактури музичного твору з метою кращого її вивчення. Окреме опрацювання лівої руки. Закон акустики.</p>		
28	<p>Тема 2</p> <p>Робота над поліфонічним твором. Розвиток сенсорних та інтелектуальних здібностей студента-піаніста через поліфонічне мислення. Розподіл уваги . Порівняння подібності та й різноманітності мелодичного змісту голосів, їх контролювання при виконавстві.</p> <p>Поліфонія – як форма мислення. Опанування пізнавального процесу, який вбирає в себе ланцюг розумових операцій, що притаманний інтелектуальній діяльності.</p> <p>Розгляд структури поліфонічного мислення під кутом специфічного аналітичного мислення, зокрема здібності втілювати через гру іманентного змісту декількох мелодичних ліній.</p>	12	21
29	<p>Тема 3</p> <p>Робота над твором великої форми : соната 1 частина або варіації.</p> <p>Розвиток володіння драматургічними навичками. Знайомство з особливостями музичної мови періоду класицизму.</p> <p>Виховання почуття класичної форми, ритмічної стійкості виконання.</p> <p>Робота над проблемою охоплення форми. Об'єм музичного твору. Протиставлення та характеристичність тем. Драматургія. Стійкість темпу. Образна різноманітність. звукова колоризація; зміна забарвлення музичного твору, удосконалення туше.</p> <p>усунення зайвих рухів й напруги.</p>	12	20
30	<p>Тема 4</p> <p>Робота над п'єсою українського композитора.</p> <p>Розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей фактури; стилістичні та жанрові особливості творів композиторів українських композиторів; робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму; розуміння й вирішення технічних завдань; максимальна зосередженість на звучанні і свободі апарату.</p>	11	20
	Всього по 7 модулю:	47	81

	<p>МОДУЛЬ 8 Підготовка до публічного виступу. Опрацювання 5 творів з програми до Державного іспиту:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Робота над: - стильовими ознаками технічних формул, що притаманні певним стилем епох; - над технічними труднощами; - досконалою виконавською формою творів програми; - сценічною витримкою; - стійкістю темпу; - образною різноманітністю; - звуковою колоризацією; - удосконалення туше; - усунення зайвих рухів й напруги; - опанування програми вцілому; - поєднання емоційного та інтелектуального ставлення до виконавського процесу; - набуттям осмисленої виконавської волі; - артистичністю; <p>активізація творчих якостей студента.</p>	Денна ф.	Заочна ф.
31	Тема 1 Поліфонічний твір.	9	17
32	Тема 2 Твір великої форми – класична сонату (1 частина) або варіації	9	16
33	Тема 3 П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс	10	16
34	Тема 4 П'єса українського композитора	10	16
35	Тема 5 Концертний етюд	9	16
	Всього по 8 модулю:	47	81
		Денна ф.	Заочна ф.
	Разом годин:	366	636

• **Рекомендації щодо організації самостійної роботи здобувачів:**

Заняття під керівництвом викладача будуть мати відчутні результати тоді, коли вони підкреслені систематичною, чітко організованою самостійною роботою. Зміст самостійної роботи залежить від таких факторів, як тривалість навчання, рівень підготовки студента, його індивідуальні якості. В організації самостійних занять студента, необхідно дотримуватися послідовності в роботі, а також рухатись у вивченні матеріалу від простого до складного.

Вимоги, якими студенти повинні керуватися при виконанні самостійної роботи:

- Знання свого інструмента, його художніх і технічних можливостей.
- Усвідомлення художнього змісту твору, стилістики, особливостей використання засобів музичної виразності.
- Визначення навчального завдання і конкретних рекомендацій викладача.
- Розподіл часу і застосування системності в організації занять.
- Самоконтроль, аналіз помилок та їх усунення.
- Опрацювання рекомендованої методичної літератури.

Успішному розвитку навичок самостійної роботи здобувача освіти повинні сприяти постійні завдання для домашнього вивчення програми з дисципліни та із систематичною перевіркою цих завдань викладачем в класі.

Рекомендована література

1. Дедусенко Ж. В. Виконавська піаністична школа як рід культурної традиції : автореф. Дис. ... Канд. Мист. : спец. 17.00.01 – Теорія та історія культури / Жанна Вікторівна Дедусенко. – К., 2002. – 20 с.
2. Кашкадамова Н. Львівська фортеп'янна школа: Традиції та розвиток /Н. Кашкадамова, Л. Садова // Musica humana : зб. Статей: Наукові збірки ЛДМА ім. М.Лисенка. – Вип. 8. – Львів, 2003. – С.169-187.
3. Київська фортепіанна школа. Імена та часи. Колективна монографія; [Автор проекту Т. О. Рощина, автори-упоряд. Т. О. Рощина та О. В. Ринденко, ред. О. В. Сахарова, О. Є. Степанюк]. - Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2013. - 632с.

4. Лошков Ю. І. Еволюція професійного музичного мистецтва / Ю. І. Лошков // *Культура України : зб. Наук. Пр. – Х. : ХДАК, 2008. – Вип. 25. – С. 166-177.*
5. Молчанова Т. Модифікація фортепіанної фактури клавирів як важлива виконавська складова: редукція – ампліфікація – музичні патерни – імітації . *Вісник Прикарпатського університету: Мистецтвознавство. Ред. Рада: В. Грещук [та ін.]. Івано-Франківськ, 2017. Вип. 36. С. 78–83.*
6. Муляр П. Стил ь твору і виконавської інтерпретації в аспекті класичного та аklasичного у фортепіанному мистецтві : автореф. Дис. Канд. Мистецтв. / Муляр Павло Михайлович / *Одеська державна музична академія ім. А. В. Нежданової. – Одеса, 2009. – 17 с.*
7. Михалюк А. М. Значущість українського фортепіанного мистецтва як засобу формування виконавської культури майбутніх учителів музики. *Педагогічні науки. Випуск 126. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. С. 109-115.*
8. Польська І. Проблеми жанрової типології фортепіанного виконавства. *Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 171-180.*
9. Рябов І. Відчуття ритму як засіб виконавської виразності / І. Рябов // *Загальне та спеціалізоване фортепіано: досягнення та перспективи: зб. наук.-метод праць викладачів. – Вип. 1. – Ред.-упоряд. Т. Омельченко. – Київ, НМАУ, 2018 . – С. 60-66.*
10. Рябов І. Виконавський тезаурус піаніста: метод аналізу / І. Рябов // *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : науковий журнал. – К. : Міленіум, 2016. – №3. – С. 89–93.*
11. Рябов І. Постмодернізм та фортепіанне виконавство: гра, симуляція та полістилістика / І. Рябов // *The world of science and innovation. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2021. P. 611-622.*
12. Рябов І. Синтез романтичних, барокових та національних рис у циклі «11 етюдів у формі старовинних танців» В. Косенка / І. Рябов // *Віктор Косенко, його доба і культура ХХІ століття: науковий збірник матеріалів І Науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю створення Музею- квартири В. С. Косенка. – К.,*

2020. – С. 66-72

13. Рябуха Н. Звуковий образ світу: онто-сонологічне дослідження фортепіанного мистецтва ХХ - початку ХХІ ст. Харків : Бровін О. В. [вид.], 2016. 334 с.

14. Смородський В.І. Розвиток стильового слуху учнів на основі жанрового підходу. Науковий часопис Національного педагогічного ун-ту імені М.П.Драгоманова. Серія No 14: Теорія і методика мистецької освіти: зб. наук. праць. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. Вип. 17 (22). С. 129-132

15. Фоміна Т. М. Стильові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. Одеса: Астропринт, 2014. 136 с.

16. Чернявська М. С. Муціо Клементі: "Прогрес фортепіано - імітація оркестру...". Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 149-159.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва www.chl.kiev.ua –

веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей <http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт

Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

<http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php> - ноти та біографії українських композиторів

<http://www.pisni.org.ua> – веб-сайт “Українські народні пісні” містить зібрання колекції

найкращих українських пісень від найдавніших часів до сьогодення, а також інформацію

про їх авторів та виконавців. <https://parafia.org.ua/mediateka/kompozytory>– українська

музика мр3-файл. Пошук відбувається за прізвищами українських композиторів.

<https://ivankomusic.com/>

Сайт українського композитора О.Іванька. <http://ukrnotes.in.ua/kosenko.php>

Контроль і оцінка результатів навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- виконавський репертуар та основні нотні видання репертуару піаніста відповідно до програмних вимог.
- інструктивну літературу.
- прийоми та етапи розбору нотного тексту.
- знати етапи розвитку піаністичного апарату й застосовувати в педагогічній діяльності
- музичну термінологію

вміти:

- виконувати сольні фортепіанні твори різних жанрів та стильової направленості.
- застосовувати технічні прийоми, виконавські навички в практичній роботі над творами.
- самостійно працювати над вивченням фортепіанного матеріалу, критично аналізуючи процес власного виконання.
- використовувати різні методи та підходи в поетапній роботі над програмою.
- користуватися спеціальною музичною літературою, застосовуючи сучасні освітні та інформаційні технології.

Політика щодо контролю навчальних досягнень

Протягом навчання використовується система кредитно-модульного контролю.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Критерії поточного оцінювання знань студентів

- 5 А (відмінно) = 100-90 балів
- 4 В-С (добре) = 74-89 балів
- 3 D-E (задовільно) = 60-73 бали
- 2 FX (незадовільно) = 35-59 з можливістю повторної перездачі
- 1 F (незадовільно) = 1-34 з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Правила оцінювання:

Максимальна кількість балів з дисципліни «Спеціальний інструмент (фортепіано)» за семестр – 100 балів. Поточний контроль проводиться впродовж кожного семестру з оцінюванням роботи в класі та самостійної роботи студента.

Одне оцінювання можливе від 1 до 5 балів¹.

За кожну тему студент може бути оцінений від двох до чотирьох раз.

Максимальний бал поточного контролю становить 70 або 80 балів.

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За пропуск занять без поважної причини або непередбачені домашні завдання кількість балів знижується :

Нарахування заохочувальних балів (+)		
1.	Стовідсоткове відвідування занять протягом семестру.	+ 5 балів
2.	Творча активність, направлена на пошук додаткової літератури для більш поглибленого опрацювання теми, що вивчається у певному модулі. Виступ в концерті, участь в конкурсі й отримання 1, 2, 3 премії або Гран-при.	+5 балів

Штрафні бали (-)		
1.	Відсутність на заняттях без поважних причин.	-5 балів
2.	Здача модульних та самостійних робіт пізніше призначеного терміну.	-5 балів
3.	Не виконання студентом завдань по самопідготовці	-5 балів

**Критерії оцінювання для поточного контролю
за п'ятибальною системою**

«5»	<p>При виконанні музичних творів, студент впевнено відтворює текст напам'ять. Яскраво інтерпретує музичні твори, дотримуючись темпових та динамічних позначень. Виразно передає художній зміст твору (фразування, динамічний розвиток, характер). Систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки. Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатен проаналізувати свою роботу над музичним матеріалом. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>
«4»	<p>Студент демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. При виконанні музичних творів, впевнено відтворює текст напам'ять, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, цілісність твору). Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Систематично готується до занять. Здатен самостійно працювати та аналізувати свою роботу. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>
«3»	<p>Студент відтворює текст напам'ять, передає характер та художній зміст твору, виконує авторські вказівки (темп, динаміка, аплікатура). Але не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. Спостерігаються окремі помилки в розумінні стилістичних особливостей музичних творів. При виконанні допускає незначні помилки, які не заважають загальному сприйняттю твору. Виконує всі програмові вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про композитора, його творчий спадок.</p>

	Систематично готується до занять.
«2»	Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.
«1»	Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці. Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою. Студент по нотах відтворює текст без відповідних штрихів та динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро-ритмічні помилки. Музичною термінологією володіє частково. Систематично не готується до занять, програмові вимоги не виконує.

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення слухання концертного виступу студентів.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Студент, який набрав кількість балів, що прирівнюється до оцінки «високий рівень» (відмінно) та активно брав участь в концертах або став переможцем конкурсу, вивчив

програму в обсязі семестру може бути звільнений від складання диференційованого заліку.

Підсумковий модульний контроль оцінюється: від 1-20 балів у разі складання диф. заліку або від 1-30 балів у разі складання екзамену.

Від 1-20 балів (диф. залік)		Від 1-30 балів (екзамен)	
16-20 б.	- Виконання програми без помилок, - Яскрава інтерпретація - Виразна передача художнього змісту	22-30 б.	- Виконання програми без помилок, - Яскрава інтерпретація - Виразна передача художнього змісту
11-15 б.	- Непереконливий рівень втілення художніх образів. Незначні помилки.	14-21 б.	- Непереконливий рівень втілення художніх образів. Незначні помилки.
6-10 б.	- Не відповідність темпу, штрихів. Велика кількість текстових помилок.	6-13 б.	- Не відповідність темпу, штрихів. Велика кількість текстових помилок.
1-5 б.	- Не вивчений текст.	1-5 б.	- Не вивчений текст.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з освітнього компоненту

Вид роботи здобувача	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6		Модуль 7		Модуль 8	
	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів	Кількість оцінювань	Максимальна кількість балів
Практична робота	11	55	9	45	11	55	9	45	11	55	9	45	11	55	9	45
Самостійна робота	5	25	5	25	5	25	5	25	5	25	5	25	5	25	5	25
Диф. залік	1	20	0	0	1	20	0	0	1	20	0	0	1	20	0	0
Екзамен	0	0	1	30	0	0	1	30	0	0	1	30	0	0	1	30
Кількість оцінювань/максимальна (сумарна) кількість балів за модуль	17	100	15	100	17	100	15	100	17	100	15	100	17	100	15	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово

I РІК НАВЧАННЯ

Залік у 1 семестрі

Поточний контроль															Підсумковий контроль	Разом	
Модуль 1																	
Т1			Т2			Т3				Т4			Т5			Залік	
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 б	
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	100 б	
сам.р			сам.р			сам.р				сам.р			сам.р				
<p>Поточний контроль проводиться: 4 рази за Тему №3 та 3 рази за кожну з тем Т№1, Т№2, Т№4, Т№5 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)*складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів</p>															Підсумковий контроль проводиться наприкінці 1 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів		

Екзамен у 2 семестрі

Поточний контроль															Підсумковий контроль	Разом	
Модуль 2																	
Т1			Т2			Т3				Т4			Т5			Екзамен	
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 10 балів			Максимальна кількість 15 балів				Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 30 б	
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	100 б	
сам.р			сам.р			сам.р				сам.р			сам.р				
<p>Поточний контроль проводиться двічі за Тему №2 та 3 рази за кожну тему Т№1, Т№3, Т№4, Т№5 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)*складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>															Підсумковий контроль проводиться наприкінці 2 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів		

II РІК НАВЧАННЯ

Залік у 3 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль	Разом			
Модуль 3																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р				сам.р				сам.р				
Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної														Підсумковий контроль проводиться наприкінці 3 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів				

Екзамен у 4 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль	Разом			
Модуль 4																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Екзамен		100 б
Максимальна кількість 15 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 15 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 30 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р				сам.р				сам.р				
Поточний контроль проводиться тричі за Тему №1, Т№3 та 4 рази за кожну тему Т№2, Т№4 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів														Підсумковий контроль проводиться наприкінці 4 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів				

ІІІ РІК НАВЧАННЯ

Залік у 5 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 5																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р					сам.р			сам.р				
<p>Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 5 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів</p>				

Екзамен у 6 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 6																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Екзамен		100 б
Максимальна кількість 15 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 15 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 30 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р					сам.р			сам.р				
<p>Поточний контроль проводиться тричі за Тему №1, Т№3 та 4 рази за кожну тему Т№2, Т№4 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 4 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів</p>				

IV РІК НАВЧАННЯ

Залік у 7 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 7																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р*				сам.р				сам.р				сам.р				
<p>Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 7 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів</p>				

Екзамен у 8 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом	
Модуль 8																	
Т1			Т2			Т3			Т4			Т5			Екзамен		100 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 10 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 30 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р				сам.р				сам.р			
<p>Поточний контроль проводиться двічі за Тему №2 та 3 рази за кожну тему Т№1, Т№3, Т№4, Т№5 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 8 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів</p>			

Види робіт	Бали рейтингу			
<p>При виконанні музичних творів, студент впевнено відтворює текст напам'ять. Яскраво інтерпретує музичні твори, дотримуючись темпових та динамічних позначень. Виразно передає художній зміст твору (фразування, динамічний розвиток, характер). Систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки. Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стилів, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатен проаналізувати свою роботу над музичним матеріалом. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Приймає участь у концертах.</p>	100-90 балів	Ви со кий	зараховано	A
<p>Студент демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. При виконанні музичних творів, впевнено відтворює текст напам'ять, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, цілісність твору). Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Систематично готується до занять. Здатний самостійно працювати та аналізувати свою роботу. Приймає участь у фортепіанних концертах</p>	82-89 балів	дос тат ний		B
<p>Студент відтворює текст напам'ять, передає характер та художній зміст твору, виконує авторські вказівки (темп, динаміка, аплікатура). Але не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. Спостерігаються окремі помилки в розумінні стилістичних особливостей музичних творів. При виконанні допускає незначні помилки, які не заважають загальному сприйняттю твору. Виконує всі програмові вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про композитора, його творчий спадок. Систематично готується до занять.</p>	74-81 балів	дос тат ний		C
<p>Студент володіє музичним матеріалом, але під час виконання припускає помилки в тексті та аплікатурі. Недостатня наполегливість в напрямку оволодіння знаннями, уміннями, навичками, необхідними в професійній діяльності музиканта-виконавця, наявність досить суттєвих недоліків у розумінні змісту музичних творів. Художній зміст передає частково. Невпевнено володіє термінологією. Програмові вимоги виконує не повною мірою.</p>	64-73 балів	сер едн ий		D

Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.	60-63 балів	середній	Зараховано	E
Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою. Студент по нотах відтворює текст без відповідних штрихів та динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро-ритмічні помилки. Музичною термінологією володіє частково. Систематично не готується до занять, програмові вимоги не виконує.	35-59 незадовільно з можливістю повторної перездачі	початковий	Не зараховано	FX
Завдання не виконане, знання з навчальної дисципліни відсутні. Велика кількість пропусків занять без поважних причин. Має мінімальні музично-теоретичні знання. Програмові вимоги систематично не виконує. Має слабкі практичні навички.	1-34 незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		Не зараховано	F

Політика перескладання. Перескладання змістовного модуля здійснюється за бажанням студента один раз за курс вивчення дисципліни з дозволу керівника курсу та дозволу навчальної частини за наявності поважних причин.

Оцінюється як підсумковий контроль. Загальний підсумок за семестр при перескладанні визначається шляхом додавання балів за поточний контроль та балів за перескладання.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За прогул або непідготовлені домашні завдання кількість балів знижується.